MA-TEL-12802

ఎం.ఏ తెలుగు

మొదటి సంవత్సరం సెమిస్టర్ -1

కోర్సు - 2

ప్రాచీన సాహిత్య చరిత్ర

"మనం నాగరికత సమకూర్చిన వస్తుగత ప్రయోజనాలైనా వదులుకోవచ్చునేమో గానీ, సర్వోత్కృష్టమైన విద్య అందించే ఫలాలను సంపూర్ణంగా అనుభవించే అవకాశాలను, హక్కును మాత్రం కోల్పోకూడదు.

- డా.బి.ఆర్. అంబేద్కర్

డా. బి.ఆర్. అంబేద్కర్ సార్వత్రిక విశ్వవిద్యాలయం

హైదరాబాద్ - తెలంగాణ

2025

సంపాదకులు

ఆచార్య సాగి కమలాకర శర్మ
తెలుగుశాఖ, ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయం
హైదరాబాద్, తెలంగాణ

సహ సంపాదకులు & సమన్వయకర్త

ఆచార్య ఎన్. రజని
అధ్యక్షులు, తెలుగుశాఖ
డా. బి.ఆర్. అంబేద్కర్ సార్వత్రిక
విశ్వవిద్యాలయం
హైదరాబాద్, తెలంగాణ

సమన్వయ సహకారం

డా. మహేందర్ బర్ల
తెలుగుశాఖ
డా. బి.ఆర్. అంబేద్కర్ సార్వత్రిక
విశ్వవిద్యాలయం
హైదరాబాద్, తెలంగాణ

డా. శంకర్ అనంత
తెలుగుశాఖ
డా. బి.ఆర్. అంబేద్కర్ సార్వత్రిక
విశ్వవిద్యాలయం
హైదరాబాద్, తెలంగాణ

ముఖచిత్రం : జి. వెంకటస్వామి

ప్రచురణ : 2025

ISBN :

పాఠ్యభాగ బృందం

ఆచార్య సాగి కమలాకర శర్మ (1, 9, 11, 18 భాగాలు)
అధ్యక్షులు, తెలుగుశాఖ,
ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయం, హైదరాబాదు.

ఆచార్య గంపా వెంకటరామయ్య (3వ భాగం)
భారతీయ భాషా సాహిత్యాల అధ్యయన శాఖ,
ఢిల్లీ విశ్వవిద్యాలయం, న్యూఢిల్లీ.

ఆచార్య వి. త్రివేణి (17వ భాగం)
తెలుగుశాఖ, హైదరాబాదు కేంద్రీయ విశ్వవిద్యాలయం,
హైదరాబాదు.

ఆచార్య కాకునూరి సూర్యనారాయణ మూర్తి (19వ భాగం)
తెలుగుశాఖ, ప్రభుత్వ సిటీ కళాశాల, హైదరాబాదు.

డా॥ ఎస్. రఘు (6వ భాగం)
తెలుగుశాఖ, ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయం.

డా॥ సిహెచ్. లక్ష్మణ చక్రవర్తి (20వ భాగం)
అధ్యక్షులు, తెలుగుశాఖ,
తెలంగాణ విశ్వవిద్యాలయం, డిచ్‌పల్లి, నిజామాబాద్.

డా॥ దహగాం సాంబమూర్తి (8,12 భాగాలు)
విశ్రాంత అధ్యాపకులు, హనుమకొండ.

డా॥ గండ్ర లక్ష్మణ రావు (15వ భాగం)
విశ్రాంత అధ్యాపకులు, కరీంనగర్.

డా॥ సంగనభట్ల నరసయ్య (4వ భాగం)
విశ్రాంత ప్రాచార్యులు,
శ్రీలక్ష్మీనరసింహస్వామి కళాశాల, ధర్మపురి.

శ్రీ గురిజాల రామశేషయ్య (13,14 భాగాలు)
విశ్రాంత అధ్యాపకులు, హైదరాబాదు.

డా॥ బి. జయరాములు (16వ భాగం)
విశ్రాంత అధ్యాపకులు, హైదరాబాదు.

డా॥ బి. మనోహరి (2వ భాగం)
శాసన పరిశోధకులు, హైదరాబాదు.

డా॥ అట్టెం దత్తయ్య (5,7,10 భాగాలు)
అధ్యక్షులు, తెలుగుశాఖ,
శ్రీ వేంకటేశ్వర కళాశాల, ఢిల్లీ విశ్వవిద్యాలయం.

డా. బి.ఆర్. అంబేద్కర్ సార్వత్రిక విశ్వవిద్యాలయం

అన్ని హక్కులు విశ్వవిద్యాలయానివి. ఈ పుస్తకంలోని ఏ భాగం అయినా ఉపయోగించుకోదలుచుకుంటే విశ్వవిద్యాలయం అనుమతిని పొందాలి.

ఈ పాఠాలు డా. బి.ఆర్. అంబేద్కర్ సార్వత్రిక విశ్వ విద్యాలయం పాఠ్య ప్రణాళికలో భాగం పాఠ్య ప్రణాళిక మొత్తం వివరాలు ఈ పుస్తకంలో ఉన్నాయి.

ఇతర వివరాలకు : డైరెక్టర్ (అకడమిక్) డా. బి.ఆర్. అంబేద్కర్ సార్వత్రిక విశ్వ విద్యాలయం. జూబ్లిహిల్స్
హైదరాబాదు- 500033.

Lr. No.

Printed at

ఖండాలు - భాగాల క్రమం

ఖండం - 1 : సాహిత్య చరిత్ర ప్రారంభం, ప్రాచీన సాహిత్య అధ్యయనం, అవసరం **1**

భాగం-1 ప్రాచీన సాహిత్య అధ్యయన అవసరం 3

భాగం-2 మౌఖిక, లిఖిత, శాసన సాహిత్యం 11

భాగం-3 సాహిత్య చరిత్ర - యుగవిభజన 27

భాగం-4 ప్రాఙ్నన్నయకాల భాష, సాహిత్యం 40

ఖండం - 2 : ఇతిహాస పురాణ యుగం **57**

భాగం-5 భారత కవులు 59

భాగం-6 శివ కవులు 70

భాగం-7 రామాయణ కవులు 90

భాగం-8 ఇతిహాస పురాణ యుగ సాహిత్య వికాసం 99

ఖండం - 3 : కావ్య యుగం **107**

భాగం-9: శ్రీనాథుడు 109

భాగం-10: కథాకావ్యాలు 126

భాగం-11: పోతన 136

భాగం-12: కావ్య యుగ సాహిత్య వికాసం 147

ఖండం - 4 : ప్రబంధ యుగం **157**

భాగం-13: ప్రబంధం లక్షణాలు, రకాలు 159

భాగం-14: అష్టదిగ్గజ కవుల ప్రబంధాలు 170

భాగం-15: తెలంగాణ ప్రబంధాలు 192

భాగం-16: ప్రబంధ యుగ సాహిత్య వికాసం 212

ఖండం - 5 : పద సాహిత్య యుగం **223**

భాగం-17: పద సాహిత్యం 225

భాగం-18: శతక సాహిత్యం 252

భాగం-19: యక్షగానం 272

భాగం-20: వచన రచనలు 280

ఖండం - 2 : భాగం -7 : రామాయణ కవులు

విషయక్రమం

7.0. ఉద్దేశం

7.1. పరిచయం

7.2. సూచనలు

7.3. గోన బుద్ధారెడ్డి

7.4. హుళక్కి భాస్కరుడు

7.5. మొల్ల

7.8. ముఖ్య విషయాలను గుర్తుంచుకుందాం

7.9. మాదిరి పరీక్షా ప్రశ్నలు

7.0 ఉద్దేశం

ఈ భాగం చదివిన తరువాత మీరు ఈ క్రింది అంశాలను వివరించగలుగుతారు.

+ వాల్మీకి రాసిన సంస్కృత రామాయణం గురించి తెలుసుకుంటారు
+ సంస్కృత రామాయణాన్ని తెలుగులో ఎవరెవరు అనువాదం చేసారు.
+ అనువాదాలలో కవులు చేసిన మార్పులను గూర్చి ఆలోచించ గలుగుతారు.
+ సమాజంపై రామాయణ ప్రభావాన్ని పరిశీలిస్తారు.
+ సాహిత్య చరిత్ర నిర్మాణంలో కవులను ఏ విధంగా పరిగణించాలో అధ్యయనం చేస్తారు.

7.1 పరిచయం

వేల సంవత్సరాల కింద రాసిన రామాయణ కావ్యం ఇప్పటికీ అందరి చేత ఆదరించబడుతుంది. మన్ననలు పొందుతుంది. పాఠకులకు చక్కని సందేశాన్ని అందిస్తుంది. వ్యక్తిత్వ వికాసాన్ని నిర్మింపచేస్తుంది. ఈ కావ్యాన్ని సంస్కృతంలో రాసింది వాల్మీకి. ఇందులోని భాగాలకు కాండలు అని పేరు. మొత్తం ఏడు కాండలున్నాయి. కథానాయకుడు రాముడు. ఈ కావ్యాన్ని తెలుగులో వేరు వేరు ప్రక్రియలలో, వేరువేరు వ్యక్తులు రాసారు. కాని మొదట రాసింది మాత్రం గోన బుద్ధారెడ్డి. ఈ వరుసలో చూసినప్పుడు విశ్వనాథ సత్యనారాయణ వరకు ఇరవైకి పైగా రామాయాణాలు తెలుగులో వచ్చినట్లు కనిపిస్తున్నాయి. చాలావరకు అందుబాటులో ఉన్నాయి. ఇందులో మొల్ల, కాంచనపల్లి కనకమ్మ వంటి కవయిత్రులు కూడా రామాయణాన్ని రాయడం విశేషం. ఇలాంటి రామాయణాలలో రచయితను, రచయిత ప్రాంతాలను బట్టి చిన్నపాటి మార్పులు చేసినట్లు కూడా కనిపిస్తున్నాయి. తెలుగులో రామాయణాన్ని ఎవరు రాసిన ఆ రామాయణాలు అన్నీ కూడా వారి పేరు మీదుగానే ప్రసిద్ధమైనాయి. ఎవరు రాసిన రామాయణానికి ప్రారంభంలో వారి పేరు పెట్టుకోవడం విశేషంగా కనిపిస్తుంది. ఇది ఒక రామాయణానికి మాత్రమే కనిపించడం ప్రత్యేకం. వీరందరిలో నుండి ముగ్గురు రామాయణ కవులను గురించి ఈ పాఠంలో చదువుకుంటారు. మిగత రామాయణ రచయితల గురించి తెలుసుకుంటారు.